

Morele dilemma's in de jeugdzorg

Korte omschrijving cursus:

Jeugdzorg professionals komen regelmatig in aanraking met morele vragen die moeilijk te beantwoorden zijn. Wel of geen uithuisplaatsing, mogen de ouders wel of niet regelmatig hun kinderen zien, moet vader ingelicht worden bij een vermoeden van seksueel misbruik? Deze vragen zijn op verschillende manieren te beantwoorden: juridisch, met behulp van de richtlijnen van de beroepscode, instrumenteel, maar ook moreel.

Als het om het morele oordeel gaat zijn er geen regels en principes die 'gewoon nagevolgd' moeten worden. Er zal iedere keer een onderzoek gedaan moeten worden wat in het betreffende geval moreel juist is. Maar hoe doe je dat?

In deze training wordt een methode van ethische reflectie uitgelegd die je helpt een moreel oordeel te vormen. Het is een methode die zich goed leent voor groepsgesprekken, maar die ook door een individu gebruikt kan worden. Het is een methode die de voortgang van het denkproces ondersteunt en de deelnemers stap voor stap in het denkproces meeneemt. Aan het eind van het onderzoek kunnen alle deelnemers verantwoording afleggen voor hun morele oordeel en zijn zij zekerder over hun de beslissing

Doel:

Doel van de dag is dat de cursisten een praktische methodiek leren om in complexe situaties tot een weloverwogen morele beslissing, of moreel oordeel, te komen. De methodiek is ook te gebruiken bij intervisie, supervisie, of bij casuïstiekbesprekingen.

Onderwerp ochtend 9.30 tot 12:30

09:30

Kennismaking. Wat gaan wij vandaag leren?

09:45

Introductie van het morele oordeel. Daarbij komen de volgende vragen aan bod: wat is een moreel oordeel, wat is het niet, hoe kunnen wij een moreel oordeel vormen en hoe kunnen wij weten of dit juist is? De trainer gaat in dialoog met de deelnemers over hun ideeën m.b.t. het morele oordeel en zal hen vertrouwd maken met een aantal denkgereedschappen die het hen mogelijk maken om in hun werk een zelfstandig moreel oordeel te kunnen vormen.

10:45

Belangrijkste beginselen van de beroepscode. Na een theoretisch deel over het morele oordeel zullen wij kijken naar de beroepscode van het NIP en het NVO. Wij gaan

onderzoeken welke morele beginselen er in staan en bespreken waarom deze zo belangrijk zijn. Een belangrijke vraag hierbij is welke morele rechten onder de beginselen zitten.

11:30

Casuïstiek bespreking. Wij sluiten de ochtend af met het inventariseren van casussen van de deelnemers. Deze zullen kort besproken worden, waarna er één uitgebreid in de middag onderzocht wordt.

Onderwerp middag 13.00 - 17.00

In de middag gaan wij een casus onderzoeken aan de hand van de theorie over het morele oordeel en de beginselen die in de beroepscode staan. Wij maken gebruik van een methode – een stappenplan – waarin er gekeken wordt naar de rechten en belangen van alle betrokkenen. De methode laat zien hoe wij van de vraag tot de beslissing komen. Het zal een uitgebreid onderzoek zijn en daarna kunnen wij nog in groepjes oefenen.

13:00

Moreel onderzoek m.b.t. één van de casus. Tijdens het onderzoek leg ik uitgebreid de 6 stappen uit.

15:00

In twee of drie groepjes het stappenplan oefenen. Cursisten kunnen hier laten zien dat zij het eerder geleerde stappenplan begrijpen.

16:45

Evaluatie

17:00

Einde

Het stappenplan:

Doel van het stappenplan: de voortgang van het denkproces en overleg bewaken en inzichtelijk maken op welke argumenten een moreel oordeel is gebaseerd.

1. Verkenning. Wat zijn de handelingen die onderzocht kunnen worden?
2. Welke morele beslissing wil ik onderzoeken? Twee handelingsmogelijkheden.
3. Wie zijn bij de morele vraag betrokkenen?
4. Formulering van relevante argumenten. (Geef daarin aan wat rechten, beginselen en de gevolgen zijn).
5. Welke handeling verdient op basis van deze argumenten de voorkeur?
(*wat zijn de belangrijkste argumenten, **waarom zijn deze argumenten zo belangrijk** en waarom wegen zij zwaarder dan de argumenten aan de andere kant?*)
6. Kan ik nog enigszins aan dit bezwaar tegemoet komen?

Leerdoelen:

Wat is een moreel oordeel?

Hoe bouw je een moreel oordeel op?

Wat zijn de belangrijkste beginselen van de beroepscode NIP/NVO?

Een zinvolle dialoog in een groep leren voeren over een morele beslissing.

Een uitgebreid casusonderzoek doen en het leren hanteren van het stappenplan, oftewel het vormen van een moreel oordeel.

Werkwijze en toetsing:

Interactieve dialoog met de deelnemers over het morele oordeel en eigen casussen.

Kennisoverdracht middels literatuurstudie, doe- en toepasoefeningen, *tussentijdse* mondelinge toetsing middels een gezamenlijk onderzoek naar een morele beslissing.

Schriftelijke eindtoets: doe aan de hand van het stappenplan een casusonderzoek en stuur de uitwerking naar de docent. Bij een onvoldoende beoordeling is er een eenmalige herkansing mogelijk.

Aanwezigheidsplicht:

100 %.

Docent:

Borre Prins studeerde Geschiedenis en Wijsbegeerte aan de UvA en specialiseerde in ethiek. De laatste jaren geeft hij trainingen 'morele oordeelsvorming' voor en met Governance and Integrity Nederland, een bureau dat zich gespecialiseerd heeft in integriteitsvraagstukken en het morele oordeel (binnen de publieke sector). Dit doet hij bij verschillende overheidsinstanties waaronder Bureau Jeugdzorg Amsterdam. Borre heeft direct na zijn studie een jaar bij Bureau Jeugdzorg Zeeland gewerkt en heeft daardoor ook aan den lijve ondervonden welke morele vragen er binnen dit veld spelen. Als trainer 'morele oordeelsvorming' richt hij zich dan ook steeds meer op het veld van de jeugdzorg.